

TOMASZ GOŁĄB

redaktor wydania

Znowu wyborcza niedziela. Na szczęście mieszkańców Warszawy nie trzeba specjalnie namawiać do głosowania. Choć warto powtarzać, że dziś przypada nie tylko początek nowego tygodnia, ale jednocześnie początek długich pięciu lat pod rządami prezydenta. Od nas zależy nie tylko, jak będzie wyglądać najbliższych siedem dni, ale także blisko dwa tysiące innych. Lepszych? Może. Nadzieja jest możliwa, mimo tylu rozpaczliwych i dramatycznych sytuacji. Szczególnie dla wyznawców Chrystusa. Dla Niego i przez Niego stajemy się zwiastunami i świadkami Ewangelii nadziei. To On jest jedyną i prawdziwą nadzieją człowieka i historii. Łatwiej o tym pamiętać w perspektywie nadchodzącego dnia Wszystkich Świętych. ■

W Warszawie trwa Tydzień Kultury Chrześcijańskiej – ekumeniczny i przygotowany z rozmachem.

Od 15 do 23 października w stołecznych kościołach, salach koncertowych i domach kultury odbywały się, lub jeszcze trwają, imprezy Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej. Kto się pospieszy, zdąży jeszcze niektóre z nich zaliczyć.

Tydzień ma charakter ekumeniczny – biorą w nim udział najbardziej znane zespoły, chóry i artyści z różnych Kościołów. Honorowy patronat nad nim objęli: ze strony Kościoła rzymskokatolickiego bp Piotr Jarecki, ze strony Kościoła prawosławnego abp Sawa – metropolita warszawski i całej Polski, ze strony Kościoła ewangelicko-reformowanego bp Marek Izdebski, ze strony Kościoła ewangelicko-augsburskiego bp Janusz Jagucki. Honorowy patronat sprawuje także prezydent Warszawy Lech Kaczyński.

PIOTR ZYCIENSKI

Podczas Tygodnia można było posłuchać m.in. Tomasza Budzyńskiego, grup gospel, zespołów Chili My oraz Deus Meus, chórów Kościołów prawosławnych i ewangelickich. Krakowski Zespół Kameralny zaprezentował koncert „Pamięci Jana Pawła Wielkiego”. Oprócz koncertów odbyły się wystawy, prelekcje i wykłady.

Organizatorem Tygodnia jest Ośrodek Kultury Ochoty.

Podczas Tygodnia można było posłuchać m.in. Darka Malejonka (na zdjęciu), grup Gospel, zespołów Chili My oraz Deus Meus

„Dzięki dziełu Jana Pawła i zmianom zachodzącym we współczesnym Kościele, coraz więcej ludzi poszukuje piękna i zaspokojenia potrzeb nie tylko duchowych, ale i artystycznych w najbliższej parafii, zborze czy wspólnocie. Tydzień Kultury Chrześcijańskiej jest więc próbą odpowiedzi na te potrzeby” – wyjaśnia Monika Bończa-Tomaszewska, dyrektor Ośrodka Kultury Ochoty. **WB**

MODLITWY, KONCERTY, ZBIÓRKA...

PIOTR ZYCIENSKI

To był szczególnie Dzień Papieski: rozmodlony, pełen zadumy, ale też i nadziei, że przesłanie Jana Pawła II nie odeszło wraz z nim. Po jego śmierci stało się jeszcze bardziej czytelne, bo zostało poparte świadectwem życia – w cierpieniu, modlitwie, aż do końca.

To był właściwie już papieski tydzień. Na Uniwersytecie Warszawskim i w „Bobolanum” zorganizowano konferencje. W Górze Kalwarii odsłonięto pomnik Jan Pawła II. W wielu parafiach już wcześniej otwarto wystawy poświęcone dziełu zmarłego Papieża. Odbywały się koncerty, spotkania, modlitwy o szybką beatyfikację Jana Pawła II i nocne czuwania... ■

Centralnym punktem Dnia Papieskiego w Warszawie był koncert na Placu Zamkowym

O niektórych wydarzeniach Dnia Papieskiego na Mazowszu piszemy na str. 4–5.

Teologia obłąkana

LUKASZ KRZYSZTOPIKA

Nowy rok akademicki na UKSW rozpoczęło ponad 17 tys. studentów

UKSW. 10 października na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego. W pokamedulskim kościele NMP pod przewodnictwem Prymasa Polski kard. Józefa Glempa została odprawiona Msza św., którą koncelebrowało kilkunastu biskupów. Oprócz hierarchów kościelnych, pracowników naukowych UKSW i studentów w inauguracji roku uczestniczy-

li przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, rektorzy wielu wyższych uczelni, a także dziekani wydziałów teologicznych innych polskich uniwersytetów. Na zakończenie uroczystości zabrzmiało „Gaudeamus igitur” w wykonaniu chóru akademickiego. Obecnie w murach UKSW na siedmiu wydziałach kształcą się ponad 17 tys. studentów z kraju i zagranicy. Najwięcej na wydziale teologicznym.

Lokal dla hospicjum

WARSZAWA. Mokotowskie Hospicjum Świętego Krzyża, które z powodu długów miało wyprowadzić się z zajmowanego budynku, dostanie od miasta nowy lokal. Władze zainteresowały się sprawą hospicjum po alarmujących artykułach prasowych i po tym, jak sprawa niedofinansowania stołecznych hospicjów stała się argumentem przetargowym w kampanii prezydenckiej. Wiceprezydent

Warszawy Robert Draba poinformował, że trwa procedura umarzania mokotowskiej placówce 100-tysięcznego długu. Wstępnie na nowy lokal wybrano budynek przy ul. Magazynowej, o powierzchni 750 metrów kwadratowych. Hospicjum Świętego Krzyża, oprócz opieki paliatywnej, prowadzi m.in. jadłodajnię dla ubogich oraz rozdaje dary dla bezdomnych i potrzebujących.

Nie całkiem Nowy Świat

CENTRUM JANA PAWŁA II. Już po wydrukowaniu publikacji o Centrum Myśli Jana Pawła II (numer 42. „Gościa Niedzielnego”) biuro prasowe Urzędu Miasta Warszawy sprostowało podaną wcześniej informację o tymczasowej siedzibie powstającej instytucji. Według nowej koncepcji, centrum mieścić się będzie najprawdopodobniej przy

ul. Foksal 11, a nie – jak zapowiedziano – przy ul. Nowy Świat 27. Centrum ma dokumentować i badać spuściznę Jana Pawła II oraz upowszechniać wiedzę o jego życiu i działalności, uwzględniając zwłaszcza duchowy i materialny dorobek narodu, w tym mieszkańców Warszawy. Ma rozpocząć działalność jeszcze w tym roku.

Między wierszami

XXXIV WARSZAWSKA JESIEŃ POEZJI. Tegoroczna impreza poetycka ściągnęła do Warszawy 125 autorów z 45 krajów świata i trzech kontynentów. Przyjechali na zaproszenie Związku Literatów Polskich, aby od 5 do 9 października prezentować swoją twórczość w domach kultury, szkołach, bibliotekach, nie tylko stolicy, ale także w pobliskich miastach. Gościem honorowym Jesieni była Litwa. W Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza na Rynku Starego Miasta odbył się wieczór galowy poezji li-

tewskiej, z udziałem Birute Mar-Marcinkeviciute, Rasy Cergeliene, Jonasa Liniauskasa, Viktorasa Rudžianskasa, Henryka Mažula, Wojciecha Piotrowicza i Romualda Mieczkowskiego, a także pieśniarki wileńskiej – Luby Nazarenko. W ramach festiwalu odbyły się spotkania między innymi z poetami języka angielskiego, z twórcami iberyjskimi, sesje literackie, koncerty i wystawy malarstwa. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się lekcje literackie w szkołach.

Zapatrzone w Eucharystię

150 LAT FELICJANEK. Zgromadzenie Sióstr Świętego Feliksa z Kantalicjo powstało w Warszawie 21 listopada 1855 roku jako odpowiedź na wołanie najbardziej poronionych i pokrzywdzonych przelot. Założycielką wspólnoty, uformowanej w duchu ideałów świętego Franciszka, była bł. Maria Angela Truszkowska. W charyzmat nowego zgromadzenia wpisana została bezgraniczna miłość Boga, objawiająca się w całkowitym podaniu Jego woli i ofiarnej służ-

bie potrzebującym, a sercem życia konsekrowanego każdej z sióstr stała się Eucharystia. Z okazji jubileuszu w Muzeum Historycznym m. st. Warszawy na Rynku Starego Miasta zorganizowano wystawę poświęconą obecności felicjanek w stolicy. Ekspozycja w fotografiach i dokumentach ma ukazać wpływ zgromadzenia na przemiany społeczne i religijne w Warszawie XIX i XX stulecia. Będzie otwarta od 25 października do 6 listopada br.

Dom prowincjalny felicjanek znajduje się w Marysinie Wawerskim, przy ul. Kościuszkowców 85

MAGDĘ WASZKIEWICZ

Pomóżmy Polakom na Białorusi

Dla naszych na Kresach

Po raz szósty Wspólnota Polska organizuje dobroczynny koncert na rzecz pomocy dla Polonii na Wschodzie.

W foyer Teatru Polskiego zawisną wizerunki Madonn Kresowych: Włodzimierskiej z kościoła św. Włodzimierza, Łuckiej z Grochowa, Berdyczowskiej z Kamionka, Trockiej z kościoła św. Marka Ewangelisty na Targówku. Będzie też Matka Boża Żółkiewska od dominikanów ze Służewa, Czortkowska z kościoła św. Jacka, której koronacja papieskimi koronami marzy się dominikanom z Nowego Miasta, i Ostrobramska od sakramentek z Nowego Miasta. Reprodukcje mają być ilustracją do VI Wieczoru Dobroczynnego w Teatrze Polskim, tym razem poświęconego w dużej mierze zbiorce na rzecz pomocy dla represjonowanych Polaków na Białorusi.

– W Warszawie jest sporo wizerunków Matki Bożej, których historia wiąże się z Kresami. Gdy organizowałem pielgrzymkę po Warszawie ich śladami, musiałem ją prowadzić etapami, przez trzy dni – mówi Krzysztof Przygoda, przewodnik warszawski i popularyzator kultu maryjnego.

Przygoda stara się śledzić historię polskich sanktuariów. I to jemu powierzono przygotowanie koncepcji wystawy Madonn Kresowych. Szkoda jednak, że ekspozycja nie będzie miała na razie dalszego ciągu, bo osób zainteresowanych kultem maryjnym na dawnych terytoriach Rzeczypospolitej jest sporo.

Podczas VI Wieczoru Dobroczynnego w Teatrze Polskim 24 października o godz. 18.30 obejrzyć będzie można reportaż filmowy pt. „Tu się kończą tory”, zrealizowany przez Ewę Szakalicką w 60. rocznicę wysiedlenia ludności polskiej z Kresów. W XX rocznicę działalności wystąpi Chór Żołnierzy Armii Krajowej Okręgu Nowo-

REPRODUKUCJA TOMASZ GOLAB

Dominikanie starają się o koronację obrazu MB Czortkowskiej, której oryginał wisi w kościele przy ul. Freta

gródzkiego „Nowogródzkie Orły” pod dyrekcją Hanny Wójcik wraz z solistką Zofią Górską. W części drugiej wystąpią dzieci i młodzież polska z Kresów i z zagranicy: laureaci konkursu czytania po polsku – uczniowie szkół sobotnich z Londynu, zespół teatryku dziecięcego Centrum Kultury Wspólnoty Polskiej miasta Stryja im. Kornela Makuszyńskiego z fragmentem „Koziołka Matołka” oraz Dziecięco-Młodzieżowy Zespół Pieśni i Tańca „Truskaweczki” z Wilna Mickun. W przerwie koncertu młodzież z LXXXI Liceum Ogólnokształcącego im. Aleksandra Fredry w Warszawie będzie kwestować na rzecz pomocy dla represjonowanych Polaków na Białorusi.

– Serdecznie zapraszamy wszystkich do udziału wraz z rodziną i przyjaciółmi – zachęca Agnieszka Bogucka, prezes Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

TG

Archidiecezja w pigułce

Kto ma, nie zbłądzi

Ukazał się najnowszy informator diecezji warszawskiej. Wydrukowane w nim dane teled adresowe zaktualizowano według stanu na 1 września tego roku.

Wydawnictwo Archidiecezji Warszawskiej opublikowało kolejny informator o instytucjach kościelnych, parafiach, kapłanach i osobach świeckich z terenu lewobrzeżnej Warszawy i okolic. Zawiera m.in. dane wszystkich parafii diecezji, składy kapituł, listę dziekanów, a także informacje teled adresowe sądu metropolitalnego, UKSW, Papieskiego Wydziału Teologicznego, seminarium im. Sw. Jana Chrzciciela i „Redemptoris Mater”, Akcji Katolickiej i struktur Caritas. Wymienia również adresy domów rekolekcyjnych, a także miejsca sprawowania Mszy św. w językach obcych na terenie Warszawy. Publikacja dopełnia indeks

osób, parafii, kościołów nieparafialnych, kaplic oraz duchowieństwa diecezjalnego według lat święceń. Znakiem czasu jest coraz większa liczba adresów poczty elektronicznej, za pomocą której można kontaktować się nie tylko z instytucjami, ale także z parafiami katolickimi i niektórymi kapłanami.

TOMASZ GOLAB

Informator kosztuje ok. 20 zł. Można go nabyć m.in. w księgarni diecezjalnej na ul. Miodowej.

■ R E K L A M A ■

Pocieszenie i Strapienie
w poniedziałki i środy po godz. 22
świadectwa 96,5 fm

Katolickie Radio Archidiecezji Warszawskiej Radio Józef 96,5 fm, ul. Łazienkowska 14, 00-449 Warszawa tel. (22)626 96 69, www.radiojozef.pl

Papież jesz

Tysiące zziębniętych wolontariuszy, zbierających do puszek datki na stypendia dla ubogiej młodzieży. Modlitwy o szybką beatyfikację Jan Pawła II, odświeżanie pomników, liczne imprezy kulturalne i wykłady, poświęcone papieskiemu nauczaniu. Tak wyglądał

Dzień Papieski na Mazowszu.

Dzień,

który jeszcze się nie skończył...

tekst

JOANNA JURECKO-WILK

To, co Ojciec Święty robił za życia, było godne podziwu, chociażby przez to, że do ostatnich dni nauczał. Nawet, kiedy w Wielkanoc już nie mówił. Ale to, co robi po śmierci, jest nieprawdopodobne! Zwłaszcza z młodymi – mówi Danuta Błaszczak, która wraz z kilkunastoletnią wnuczką przyszła w niedzielę na pl. Zamkowy w Warszawie.

Mimo wietrznej pogody, w „papieskich” koncertach, wystawach, biegach wzięły udział

ZDJEŃCIA PIOTR ŻYCIENSKI

tysiące ludzi. Zresztą wydarzenia związane z V Dniem Papieskim zaczęły się już dużo wcześniej. 5 października w parafii Wniebowstąpienia Pańskiego na Stokłosach otwarto wystawę fotografii Adama Bujaka i Arturo Mariego zatytułowaną „W drodze do domu Ojca”. W kościołach pojawiły się papieskie portrety, a obok nich, jak pół roku temu, ustawiono świeże kwiaty i znicze. Krzyż z lampionów ustawiono także na pl. Piłsudskiego, przy płycie upamiętniającej papieskie wizyty w Warszawie.

Był „gigantem historii”

Oficjalne uroczystości Dnia Papieskiego rozpoczęły się w Warszawie 15 października sesją naukową na Uniwersytecie Warszawskim. O życiu i doko-

naniach Jana Pawła II, jako polityka i największego autorytetu moralnego naszych czasów, mówił m.in. watykański gość kard. Jean-Louis Tauran, który uznał Papieża Polaka za giganta historii.

– Był filozofem, mistykiem, poetą, teologiem, odznaczał się wrażliwością na sprawy zarówno wielkich, jak i przeciętnych ludzi, nie był obojętny wobec żadnego odcinka działalności ludzkiej – mówił kardynał.

Tego samego dnia na Zamku Królewskim po raz szósty zostały wręczone nagrody TOTUS – przyznawane przez Fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia” dla upamiętnienia

Uczestnicy koncertu na placu zamkowym wysłuchali także wywiadu telewizyjnego, jakiego Benedykt XVI udzielił TVP. Papież pozdrowił wiernych po polsku i zapewnił, że jeśli Bóg da, przyjedzie w czerwcu nad Wisłę.

dzieła Jana Pawła II. Wśród laureatów znaleźli się m.in. Redakcja Mszy św. Radiowej, emitowanej od dwudziestu pięciu lat z warszawskiego kościoła Świętego Krzyża. Kard. Józef Glemp wręczył także statuetkę Janowi Jakubowi Wygnańskiemu – twórcy ruchu organizacji pozarządowych. Wyróżnienie w kategorii kultury chrześcijańskiej przyznano Muzeum Powstania Warszawskiego – za rolę, jaką odegrało w ocaleniu pamięci o Powstaniu Warszawskim i przekazaniu jej młodemu pokoleniu. TOTUS-a medialnego – przyznawanego dla upamiętnienia zmarłego tragicznie bp.

yczeń, miesiąc...

czcie bliższy

Jana Chrapka – otrzymali „ludzie mediów” ogólnopolskich i regionalnych, publicznych i prywatnych za to, że „profesjonalnie i z serca, i z ogromem miłości do Ojca, Świętego”, relacjonowali jego chorobę, śmierć i dni żałoby.

Kiedy na Zamku Królewskim trwała gala TOTUS-ów, w pobliskim kościele akademickim zaczynało się nocne czuwanie w intencji kanonizacji Jana Pawła II, połączone z rozważaniem jego nauczania.

Jednak najwięcej ludzi zgromadziło się na pl. Zamkowym na niedzielnym koncercie, podczas którego na telebimie można było obejrzeć telewizyjny wywiad z Benedyktem XVI. Dla Jana Pawła II zagrali i zaśpiewali oazowe piosenki m.in.: Mietek Szcześniak, Ryszard Rynkowski, zespół „Raz, Dwa, Trzy”. Koncert przerwano o godz. 21.37, na modlitwę w intencji Jana Pawła II.

Kolumnada na pl. Zwycięstwa

16 października w budynku Metropolitan pokazano też zwycięski projekt, jakim Warszawa uczci pamiętną Mszę św. na pl. Zwycięstwa z 1979 r. W konkursie, w którym wzięło udział 111 architektów, zwyciężyła praca zespołu Barbary i Andrzeja Kaliszewskich oraz Bohdana Napieralskiego z Warszawy. Na pl. Piłsudskiego stanie kolumnada z charakterystycznym krzyżem. Jedenaście kolumn będzie upamiętniać wybór Karola Wojtyły na Papieża, jego pielgrzymki do ojczyzny oraz jego śmierć. Kolumnadę zwińczy papieski cytat: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze tej ziemi”, przy czym ostatnie dwa słowa będą

wypisane czcionką stylizowaną na „solidarnościową”.

Pomnik będzie kosztował ok. 4 mln zł i zostanie sfinansowany z budżetu miasta. Być może uda się go postawić już na pierwszą rocznicę śmierci Papieża, czyli do 2 kwietnia 2006 r.

Biegali w Łowiczu, śpiewali na Bemowie

W Dniu Papieskim w Łowiczu odbył się Bieg Papieski. Niezwykle uroczyste świętowały ten dzień niektóre parafie. Papieskie pomniki lub popiersia odsłonięto m.in. w Czersku, w Górze Kalwarii i w Legionowie. W kościołach recytowano „Tryptyk rzymski”, wyświetlano film „Karol – człowiek, który został papieżem” i sprzedawano papieskie albumy i książki. Od 14 października obchodzono Dzień Papieski w michalickiej parafii Matki Bożej Królowej Aniołów na Bemowie. Z tej okazji w parafii zagrała kapela góralska, odbyły się wykłady i czuwanie młodzieży. Wykładem ks. Piotra Borysa w parafialnej Bibliotece im. Jana Pawła II zainaugurowano działalność Klubu „Przyjaciele Jana Pawła II”.

W parafii Wniebowstąpienia Pańskiego na Stokłosach Dzień Papieski zakończy się 4 listopada – w dniu imienin Ojca Świętego. Wtedy to o godz. 20.00 zostanie odprawiona Msza św. w intencji Jana Pawła II oraz w intencjach parafian, zanoszonych do Boga za pośrednictwem zmarłego Papieża. Intencje te zbierano przez cały październik do specjalnej puszkki, umieszczonej w galerii Wieża, przy kościele, gdzie trwa wystawa „Powrót do domu Ojca”.

IV Bieg Papieski wiódł ulicami, którymi Jan Paweł II jechał w Łowiczu w 1999 r. z placu celebry do katedry. Sprzed kościoła pw. Chrystusa Dobrego Pasterza wystartowali także: burmistrz Łowicza Ryszard Budzalek, (pierwszy z lewej), ks. Wiesław Frelek – diecezjalny koordynator Dnia Papieskiego oraz Andrzej Malczyk – łowicki przedsiębiorca.

Dzięki pieniądзом ze zbiórek Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” będzie mogła ufundować kolejne stypendia dla uzdolnionej, ubogiej młodzieży

Zapowiedzi

■ POD ZNAKIEM HOSPICJUM

Miejski Dom Kultury w Wotominie (ul. Mariańska 7) zaprasza 27 października o godz. 18.00 na seminarium: „Ja nie umieram, wstępuję w życie”.

■ ORGANY W ŚRÓDMIEŚCIU

W ramach VI Warszawskiego Festiwalu Organowego „Organy Śródmieścia” 23 października o godz. 17.00 w kościele św. Benona na Nowym Mieście zagra Robert Grudzień. Ostatni koncert festiwalu odbędzie się 30 października o godz. 16.00 w kościele św. Marcina, przy ul. Piwnej.

■ PAMIĄTKI WARSZAWSKIEJ „SOLIDARNOŚCI”

Do 13 listopada w Muzeum Historycznym Warszawy (Rynek Starego Miasta 42) można oglądać wystawę: „Jak podnieść żelazną kurtynę? Warszawska «Solidarność» 1980–89”.

■ ORATORIUM NA STOKŁOSACH

27 października o godz. 19.00 w kościele Wniebowstąpienia Pańskiego na Stokłosach będzie można wysłuchać oratorium „Tu es Petrus”. Bilety w cenie 80 zł można nabyć w Stołecznej Estradzie (tel. 849-68-84) lub kasach ZASP.

■ KOŚCIÓŁ ORMIAŃSKI O SOBIE

Stowarzyszenie Pokoju i Pojednania „Effatha” we współpracy z warszawskim oddziałem Polskiej Rady Ekumenicznej zaprasza na spotkanie z przedstawicielami Kościoła ormiańskiego z cyklu „Sami o sobie”. Modlitwie ekumenicznej w kościele św. Orione, przy ul. Lindleya, 23 października o godz. 19.00 przewodniczyć będzie ks. Zbigniew Kamiński, superintendent Kościoła ewangelicko-metodystycznego.

■ TEATR NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Ogólnopolski Teatr Niepełnosprawnych zaprasza 29 i 30 października do Teatru Ateneum w Warszawie na przedstawienie muzyczne „Planeta Nex”. Wstęp wolny.

Rocznica śmierci ks. Popiełuszki

Śladami męczennika

Gdy najprawdopodobniej w czerwcu przyszłego roku Benedykt XVI przyjedzie beatyfikować ks. Jerzego Popiełuszkę, muzeum męczennika przy żoliborskim sanktuarium będzie przeżywać oblężenie.

– Chcieliśmy stworzyć muzeum, które będzie przemawiało do profesorów i ludzi prostych, wierzących i poszukujących Boga, Polaków i obcokrajowców. Chyba udało się tchnąć w to miejsce ducha – skromnie przyznaje żoliborski proboszcz ks. Zygmunt Malacki.

Od kiedy rok temu, 16 października, kard. Józef Glemp otworzył muzeum w podziemiach kościoła św. Stanisława Kostki, ekspozycję obejrzało już ponad 80 tysięcy osób. Wśród nich mnóstwo ludzi bardzo młodych, którzy tu odrabiają lekcję patriotyzmu i najnowszej historii. Ks. Malacki miał nadzieję, że jeśli młodzi przez pięć minut, w zamyśleniu, przejdą kilka sal, ukazujących PRL-owski reżim i posługę ks. Popiełuszki, wysiłek tworzenia muzeum ks. Jerzego opłaci się. Nie spodziewał się, że ekspozyty będą działały tak silnie.

– Nierzadko można usłyszeć tu szlochanie, ludzie przeżywają, kłękają, zwłaszcza w miejscu, które przypomina tamę pod Włocławkiem, gdy pokazujemy koszulę i buty, które ks. Jerzy miał na sobie w chwili śmierci – mówi ks. Norbert Mojżyn, historyk sztuki i przewodnik po wystawie.

Pląkało ostatnio także 40 pielgrzymów z Kuby, ale wśród zwiedzających są wszystkie narodowości: Japończycy, Amerykanie, Brazylijczycy, Rosjanie... Wszyscy wchodzi przez drzwi w kształcie krzyża.

– Bo człowiek nie oderwie się od krzyża. Może z nim walczyć lub przyjąć, tak jak ks. Jerzy, aż do męczeństwa. Ten krzyż towarzyszy cały czas, ale w sali Golgoty, przy szumie wody, jest świetlisty, zwycięski. I to on prowadzi do ostatniej sali, gdzie w chrzcielnicy zanurzamy się w wieczności – opowiada żoliborski proboszcz.

Muzeum powstawało trzy lata, ale pamiątki po ks. Jerzym Popiełuszcze zbierano już od dnia pogrzebu, 3 listopada 1984 r. Dzięki temu można zobaczyć m.in. narzędzia zbrodni – pałkę, którą bito ks. Jerzego, sznur, którymi skrępowano

mu ręce i nogi, kamienie, które przywiązano mu do nóg. Ale wartość tego muzeum polega także na tym, że śmierć i zwycięstwo ks. Jerzego udało się pokazać w kontekście wydarzeń historycznych. Chociaż posługa męczennika była daleka od polityki, sala zatytułowana „W cieniu PRL-u” pokazuje ówczesne realia: na ekranie wyświetlane są filmy pokazujące okrucieństwo milicji, cała ściana wyłożona jest teczkami tworzonymi przez służby specjalne, naprzeciwko znalazły się ramy aresztowanego obrazu MB Częstochowskiej. W sali „Korzenie” udało się zebrać autentyczne pamiątki z domu ks. Jerzego: lampę naftową, ławę, stół i krzesło, a nawet okno i drzwi. Dzięki temu „razem” z ks. Jerzym wędrujemy od rodzinnego domu, przez kterycką jednostkę w Bartoszycach, aż do „Daru kapłaństwa” – serca muzeum, gdzie znalazł się ołtarz symbolizujący posługę kapłańską. Dopiero tu widać jak wiele środowisk ks. Popiełuszko, skądinąd słabego zdrowia ksiądz, ogarniał swoją duszpasterską pracą. **TG**

Muzeum można zwiedzać codziennie od środy do piątku w godz. 10.00–16.00, a w soboty i niedziele do godz. 17.00.

Do Muzeum wchodzi się przez krzyż.
Na zdjęciu: **Mama ks. Jerzego Marianna Popiełuszko z jego bratem**

Sochaczew

Odsłona dominikanek

TOMASZ KAROLAK

Kopali, żeby postawić uliczne latarnie, natrafili na fundamenty dawnego kościoła Dominikanek.

W Sochaczewie, przy ul. Warszawskiej, podczas wykopów pod uliczne oświetlenie, natrafiono na relikty murów. Ekipa budowlana kopała więc dalej i odsłoniła narożnik dawnego klasztoru i kościoła Sióstr Dominikanek.

Fragmenty murów i sklepienia należą do zabudowań klasztornych sióstr dominikanek, które w Sochaczewie były od początku XVII w. Najpierw jednak mieszkały w drewnianym klasztorze, który powstał przed 1609 r. Murowany ufundowano dopiero w latach 1748–1755. Dominikanki mieszkały w nim do

1818 r., do czasu kasaty klasztoru i przeprowadzki do Piotrkowa.

W następnych latach kościół i stojący obok klasztor zaadaptowano na cele wojskowe. W klasztorze znajdował się lazaret, pomieszczenia sztabów i oficerskie pokoje. To z tego miejsca – jak podaje B. Kwiatkowski w monografii parafii św. Wawrzyńca w Sochaczewie – gen. Piotr Szembek wraz ze swym 1. pułkiem strzelców pieszych wyruszył w 1830 r. do Warszawy, by pomóc powstańcom.

Kościół początkowo służył celom sakralnym, potem stał się kościołem filialnym świątyni dominikanów, a na-

Po lewej: **Klasztor i kościół Sióstr Dominikanek na przedwojennej pocztówce**
Po prawej: **Fragmenty narożnika dawnego kościoła**

stępnie urządzono w nim skład i szwalnię. W okresie międzywojennym pełnił funkcję kaplicy przedpogrzebowej, a do klasztoru przeniosła się szkoła podstawowa. Zabudowania zostały zniszczone w czasie niemieckich bombardowań w 1939 r.

– Zachowały się wprawdzie ich zdjęcia z okresu międzywojennego, ale nawet najstarsi mieszkańcy Sochaczewa nie pamiętają dokładnie, jak na przykład wyglądało wejście do kościoła – mówi Tomasz Karolak, archeolog sochaczewskiego muzeum. – Wiemy, że klasztor był duży, trójskrzydłowy. Sklepienie, które odkry-

liśmy prawdopodobnie należy do krypt.

Archeolodzy chcą stopniowo poszerzyć wykopaliska w stronę rzeki Bzury i odsłonić cały zarys kościoła. Jakie będą dalsze losy znaleziska, na razie nie wiadomo.

– Rozmawiałem na ten temat z dyrektorem sochaczewskiego muzeum i zaproponowałem postawienie tablicy pamiątkowej w miejscu, gdzie kiedyś znajdował się klasztor. Może znalazłby się na niej też szkic klasztoru i kościoła. Nie ma sensu ani możliwości zrekonstruowania fundamentów, bo ich większa część znajduje się pod trasą warszawską – mówi ks. Piotr Żądło, proboszcz parafii Matki Bożej Różańcowej, na której terenie dokonano odkrycia.

JJW

Powstanie nowe duszpasterstwo?

Pomoc dla pomagających

Pracownicy socjalni szukają duchowego wsparcia w swojej pracy. Czy znajdują je u św. Jakuba na Ochocie?

W ochockim kościele, przy ul. Grójeckiej 38, pracownicy socjalni spotykają się od kilku lat. Nieformalnie, bo oficjalnie nie mają przydzielonego duszpasterza. A bardzo by chcieli.

– Ci ludzie docierają do tych, którym w życiu jest najtrudniej, codziennie spotykają się z biedą, patologiami, ludzimi dramataми... – mówi ks. Henryk Bartuszek, proboszcz parafii św. Jakuba na Ochocie. – Stają przed dylematami, bo potrzeb jest wiele, a środków zdecydowanie mniej. Niekiedy są w rozterce, bo prawo, pa-

ragrafi nie pozwalają im zobaczyć w drugim człowieka potrzebującego. Ich ma obowiązywać budżet, procedury, zadania... Niekiedy są to skomplikowane etyczne problemy.

Dłatego przychodzą do ks. Bartuszka po radę, a czasami tylko po to, by się wyżalić i wspólnie się pomodlić. Kilkadziesiąt osób z Ochoty, ale też z

innych dzielnic Warszawy przyjeżdża na Mszę św., a po niej na dzielenie się doświadczeniami.

Najbliższe spotkanie pracowników Ośrodków Pomocy Społecznej i im pokrewnych instytucji odbędzie się u św. Jakuba 24 listopada o godz. 17.00. 21 listopada obchodzony jest jako Dzień Pracownika Socjalnego.

JJW

PANORAMA PARAFII

Bródno: Parafia Matki Bożej Różańcowej

Pod maryjnym sztandarem

Nadzwyczaj uroczyste Dzień Papieski obchodziła w tym roku parafia Matki Bożej Różańcowej na Bródnie.

Zaczął się 13 października, gdy po raz drugi w niedługiej historii parafii okolicznymi ulicami przeszła procesja fatimska.

– Frekwencja pozytywnie zaskoczyła nas już podczas Drogi Krzyżowej w tym roku – mówi proboszcz wspólnoty ks. Zygmunt Wirkowski. Wraz z trzema wikariuszami i rezydującym poprzednim proboszczem ks. Mieczysławem Mosakiem stara się, by 20-ty sięcnej parafii codziennie starczało wiary do życiowych zmagania.

Nie tylko nabożeństwa

Następnego wieczoru, 14 października, do parafii zaproszono wspólnotę ewangelizacyjną z... Madagaskaru. Chociaż parafia należy do rozmodlonych: oprócz osiemnastu kół różańcowych, spotyka się tutaj kilka wspólnot neokatechumenatu (proboszcz senior zakładał pierwsze jeszcze w latach 80.), spora grupa bieleńców i ministrantów, grupa Ruchu Światło-Życie, Rodzin Nazaretanek...

16 października wieni czuwalni na modlitwie aż do godz. 21.37. Wcześniej licznie uczestniczyli w Mszy św., odmówili Litanię do Wszystkich Świętych w intencji wy-

niesienia Jana Pawła II na ołtarze i wysłuchali koncertu chóru z Mińska Mazowieckiego.

– Staramy się, by kościół był nie tylko miejscem modlitwy, ale by także spełniał funkcję animującą dla życia kulturalnego naszych wiernych – podkreśla proboszcz.

Wśród tego typu inicjatyw z pewnością warto wymienić doskonale wyposażoną bibliotekę parafialną. Jest w czym wybierać: zgromadzono w niej, głównie dzięki staraniom ks. Mosaka, ponad 7 tys. woluminów.

Pod opieką Fatimskiej Pani

Parafię MB Różańcowej erygował kard. Aleksander Kakowski 26 października 1913 r. z części parafii praskiej, a pierwszym proboszczem był ks. Aleksander Sękowski. W roku 1909 r. księżna Maria Radziwiłłowa wybudowała tu pierwszy, drewniany kościół. Dziś w bocznej kaplicy przy prezbiterium znajduje się stary drewniany ołtarz, w który wkomponowano obraz z 1944 r., przedstawiający pożar. Dopiero w 1964 r. kard. Stefan Wyszyński konsekrował nową świątynię. Podarował jej także cenną figurę Matki Bożej Fatimskiej z charakterystycznym ciemnym obliczem, stojącą dziś w lewej nawie.

W latach 80. przebudowano prezbiterium, obłożono filary marmurem i rozbudowano organy (z 10 do 26 głosów).

ZDJĘCIA TOMASZ GOŁĄB

Wkrótce krzyż przy ołtarzu wzbogaci się o figurę Chrystusa, autorstwa profesora Akademii Sztuk Pięknych z Krakowa Czesława Dźwigaja. Po obu stronach krzyża w głównym ołtarzu staną figury Matki Bożej i św. Jana.

Wieczory z Janem Pawłem

Także rozpoczynający się tydzień przyniesie sporo wydarzeń. 23 października o godz. 20.00 z koncertem piosenki religijnej wystąpi Bartek Jaskot. 29 października o godz. 18.30 parafię nawiedzi pielgrzymujący po świecie obraz Matki Bożej Stolicy Mądrości, poświęcony przez Jana Pawła II, a dzień później o godz. 20.00 aktorzy Teatru Polskiego: Adam Biedrzycki i Tomasz Błasiak czytają będą autobiograficzne fragmenty spisane piórem zmarłego Papieża.

TOMASZ GOŁĄB

KS. ZYGMUNT WIRKOWSKI

Ur. w 1947 r. w miejscowości Bagny w parafii Grodzisk na Białostocczyźnie. Wikariusz w Tarczynie, Błoniu, Aninie, w parafii MB Częstochowskiej na Powiślu, budowniczy i przez 14 lat proboszcz kościoła w parafii św. Kazimierza w Kobyłce. Miłośnik gór (choć znajduje na to coraz mniej czasu). Kolega seminarysty ks. Jerzego Popiełuszki.

Ukryty w zieleni kościół tylko zimą odsłania architekturę stylem nawiązującą do sakralnych trendów z lat 30. ubiegłego wieku

OKIEM PROBOSZCZA

Należymy do największych parafii diecezji praskiej, chociaż w dekanacie bródnowskim prawie wszystkie wspólnoty są bardzo liczne. Mimo specyficznych wyzwań duszpasterskich nie możemy jednak narzekać na religijną aktywność wiernych. Większość z nich mieszka w tej parafii od zawsze, czyli od momentu wybudowania okolicznych bloków w latach siedemdziesiątych. Blisko 70 proc. mieszkań otwiera się przed nami podczas kołedy, wielu ludzi uczestniczy także w Mszach św. sprawowanych w dni powszednie, nie brakuje nam również mszalnych intencji. Oczywiście z leżką w oku czytam w kronikach parafialnych o tym, że w 1975 r. udzielało tu 1500 chrtów, a dziś jedynie ok. stu. Ale wówczas parafia MB Różańcowej była jedyną, na całym Bródnie.

Zapraszamy do kościoła

- Parafia MB Różańcowej, ul. Wysockiego 8, tel. 614 39 96
- Msze św.: dni powszednie: 6.30, 8.00 i 18.30, niedziele: 7.00, 9.00, 10.30 (dla dzieci), 12.00, 13.30 i 19.00 w dolnym kościele: 10.00 i 12.00